

Kulturutskottet
00102 RIKSDAGEN

siv@riksdagen.fi

RP 154/2022 rd., regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2023

Finlands svenska författareförening (FSF) tillvaratar medlemmarnas ideella samt allmänna och gemensamma ekonomiska intressen och bevakar deras författarrätt. Föreningen grundades 1919 och har idag 185 medlemmar. Medlemmar i föreningen är professionella skönlitterära författare som skriver på svenska i Finland.

I regeringsprogrammet finns inskrivet som mål ”kulturtjänsterna är mer tillgängliga och förutsättningarna för kultur har förbättrats”. Målet skall nås genom ”genom att på lång sikt strävar man efter att gradvis öka kultur- och konstanslagens andel av statsbudgeten till en procent.” Målet nås tyvärr inte heller genom den här regeringens sista budget proposition.

De extra konstnärspensioner får endast en indexjustering. Flera extra konstnärspensioner behövs. De stora årskullarna kommer in i pensionsåldern. Det här gäller även författare. Eftersom möjligheten till att betala pensionsavgifter till LPA kommit relativt nyligen har de författare som nu är i pensionsåldern väldigt låg pension. Det här borde kompenseras med flera extra konstnärspensioner. En miljon till i årsbudgeten skulle fördubbla mängden extra konstnärspensioner.

”Tillgången till bibliotek och till bokbussar tryggas och man sörjer för att samlingarna är mångsidiga: statens stöd till biblioteken bör vara så stort att biblioteken kan skaffa exempelvis sådana kulturprodukter som har liten upplaga, och biblioteken bör ha material också på andra språk än de inhemska.” I budgetförslaget skär man i stödet till biblioteken med 18 procent och jämför man med budgeten för 2021 ser man att utvecklingen varit ytterst negativ.

I budgeten finns inte budgeterat pengar för att författarna skulle få bibliotek ersättning även för digitala e- och ljudböcker. Ändå utgår man i budgeten från att ”i fråga om de allmänna bibliotekens funktioner och tjänster är det nödvändigt att förbättra tillgången till i synnerhet digitalt innehåll på lika villkor.” Författarna bör få ersättning även för digitala e- och ljudböcker. Situationen, som den är nu är, är ohållbar. Invånarna skall erbjudas en större mängd av digitala e- och ljudböcker men författarna kompenseras inte. Författarna bör få samma ersättning för digitala e- och ljudböcker som för fysiska böcker. Som bäst pågår ett projekt för nationellt e-bibliotek. Bibliotek ersättning för digitala e- och ljudböcker författare måste lösas först. Inget anslag finns ändå i budgeten för den här ersättningen.

Författare får inkomster från sin upphovsrätt och från diverse uppträdanden och publikkontakt. Pandemin berörde även författare fast alla inte förstod det. Alla kulturarbetare berördes men i offentligheten har man inte lagt märke till författarnas nöd eftersom ”man ändå läst och köpt böcker” under pandemin. När pandemin slog till och samhället stängdes föll betydande

inkomster bort för författare. Budgeten ger inga medel för att kompensera det här inkomstbortfallet.

Helsingfors 29.9.2022

Johanna Sandberg
Verksamhetsledare